

NOTITIE

Aan: Ministerie van LNV
Van: NVPB
Datum: 25 februari 2019
Onderwerp: **Reactie internetconsultatie concept “Besluit Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet”**

1. Introductie

In deze notitie reageert de Nederlandse Vereniging van Plaagdiermanagement Bedrijven (NVPB) op de [internetconsultatie](#) m.b.t. het concept Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet (hierna: “concept Besluit”). De reactie van de NVPB concentreert zich op de mogelijkheden voor het inzetten van bepaalde vangmiddelen en het geweer in het kader van een verantwoorde plaagdierbeheersing.

2. Over de NVPB

De NVPB behartigt de belangen van bedrijven die zich beroepsmatig bezighouden met plaagdierbeheersing in Nederland. Onze leden voeren de wering en/of bestrijding uit en zij ontwikkelen en distribueren de hiervoor benodigde producten en kennis. Onze leden vertegenwoordigen gezamenlijk circa 90% van de omzet die wordt behaald op de Nederlandse markt met de uitvoerende werkzaamheden op het gebied van professionele plaagdierbeheersing.

3. Plaagdierbeheersing en IPM-aanpak

Plaagdieren vormen een risico voor de volks- en diergezondheid, omdat zij o.a. ziektes kunnen overdragen (zoals de ziekte van Weil en de vogelpest). Daarnaast zijn plaagdieren een bron van slechte hygiëne en kunnen zij economische schade veroorzaken, zoals stalbranden die het gevolg zijn van kortsluiting. Vanuit het oogpunt van deze risico's is het van belang dat de overlast van plaagdieren wordt beheerst. De beheersing van overlast van plaagdieren brengt ook risico's met zich mee. Deze risico's hangen samen met de inzet van bestrijdingsmiddelen en -methoden. Plaagdierbeheersing moet dan ook op een verantwoorde wijze plaatsvinden, waarbij de beginselen van Integrated Pest Management (IPM) in praktijk worden gebracht. Bij de IPM-aanpak staan de uitvoering van een risicoanalyse, monitoring en preventie centraal. Plaagdieren worden pas bestreden, wanneer dit het uit het oogpunt van de risico's van deze plaagdieren noodzakelijk is en de combinatie van maatregelen naar verwachting effectief is om de overlast te beheersen. Bij de inzet van bestrijdingsmethoden zal steeds een afweging moeten plaatsvinden tussen de risico's van de overlast van plaagdieren en de risico's van de bestrijding. Onnodig lijden van doelsoorten en niet-doelsoorten moet hierbij worden voorkomen, zoals ook opgenomen in de wet- en regelgeving die ziet op natuurbescherming. De inzet van chemische middelen, biociden, is pas als laatste redmiddel gerechtvaardigd. De afweging om wel of niet tot bestrijding over te gaan en de keuze voor een bepaalde methode dient te worden gemaakt door een professionele plaagdierbeheerser, die over de juiste kennis en vaardigheden beschikt en in staat is op de IPM-aanpak toe te passen. In het kader van het gebruik van biociden is dit geborgd

binnen het stelsel voor vakbekwaamheid van plaagdierbeheersers en door middel van bedrijfscertificering voor plaagdiermanagementbedrijven en agrariërs. Deze borging ontbreekt in het wettelijk stelsel voor natuurbescherming. Hierin wordt dus ook geen expliciet onderscheid gemaakt tussen vakbekwame plaagdierbeheersers die werkzaam zijn voor professionele plaagdiermanagementbedrijven en andere personen, terwijl eerstgenoemde groep over specifieke kennis en vaardigheden beschikt die de toepassing van bepaalde methoden zou legitimeren. De toegang van deze professionals tot niet-chemische bestrijdingsmethoden moet ook in het licht worden gezien van het beperken van het gebruik van biociden tot situaties waarin dat noodzakelijk is; het beperken van toegang tot deze middelen betekent dat mogelijk eerder biociden moeten worden ingezet. Vanuit dit perspectief reageert de NVPB op de internetconsultatie m.b.t. het concept Aanvullingsbesluit natuur Omgevingswet.

4. Artikel 11.55: verboden middelen voor het vangen of doden van dieren

In artikel 11.55 van het concept Besluit is opgenomen dat het in beginsel verboden is zich buiten gebouwen te bevinden met o.a. klemmen, vangkooien, lijm en rodenators voor het vangen of doden van dieren. Voor klemmen geldt dat deze middelen wel mogen worden ingezet voor het vangen en doden van mollen, zwarte ratten, bruine ratten of huismuizen. Met deze laatste toevoeging biedt het artikel ruimte voor de beheersing van deze veel voorkomende plaagdieren met het gebruik van klemmen, maar deze ruimte wordt niet geboden voor de inzet van vangkooien, lijm en rodenators. Laatstgenoemde middelen zijn ook effectief voor de beheersing van zwarte ratten, bruine ratten en/of huismuizen en zijn een onderdeel van de 'toolbox' van professionele plaagdierbeheersers. Echter, de inzet van deze middelen is momenteel alleen mogelijk op basis van een ontheffing. De NVPB-leden ondervinden in de praktijk veel problemen met de huidige ontheffingsprocedure. De procedure is tijdrovend en kan tot gevolg hebben dat de overlast van de dierplaag toeneemt of dat methoden met hogere risico's moeten worden ingezet. Dit kan niet de bedoeling zijn van wet- en regelgeving die is gericht op natuurbescherming. Op grond van het concept Besluit wordt wel ruimte geboden om deze middelen in te zetten op grond van een maatwerkregel (algemeen verbindend voorschrift, momenteel: vrijstelling) of een maatwerkvoorschrift (individuele beschikking, momenteel: ontheffing), maar de uitkomst hiervan blijft onzeker. Om een verantwoorde plaagdierbeheersing mogelijk te maken, stelt de NVPB zich op het standpunt dat het gebruik van vangkooien, lijm en rodenators voor het vangen en doden van zwarte ratten, bruine ratten of huismuizen op vergelijkbare wijze moet worden geregeld als de inzet van klemmen, met dien verstande dat niet eenieder deze middelen moet kunnen inzetten. Als beperking stelt de NVPB voor om het gebruik van deze middelen te beperken tot professionele plaagdierbeheersers. Hierbij kan dezelfde benadering worden gehanteerd als voor het gebruik van klemmen voor het voorkomen van schade aan waterstaatswerken veroorzaakt door muskus- en beverratten. Het gebruik van klemmen voor deze doelstelling is voorbehouden aan "personen die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze taak doeltreffend uit te voeren". Voor de borging dat een persoon over de juiste kennis en vaardigheden beschikt op het gebied van plaagdierbeheersing kan aansluiting worden gezocht bij het stelsel van vakbekwaamheid voor plaagdierbeheersing dat onderdeel is van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. De IPM-aanpak en een adequate natuurbescherming zijn onderdeel van de scholing.

Concreet stelt de NVPB voor om aan art. 11.55, lid 1, sub e, f en h de volgende passage toe te voegen: “... met uitzondering van [vangkooien / lijm / rodenators] die geschikt zijn voor het vangen en doden van [zwarte ratten / bruine ratten / huismuizen] en mits deze worden ingezet door personen die aantoonbaar de nodige kennis en vaardigheden bezitten om deze taak doeltreffend uit te voeren”.

5. Artikel 11.59: activiteiten met geweren

In het kader van plaagdierbeheersing kan de inzet van het geweer een effectieve methode zijn voor de beheersing van uiteenlopende plaagdieren. Dit wordt in art. 11.59, sub d, van het concept Besluit onderkend door expliciet te benoemen dat het geweer mag worden gebruikt voor het bestrijden van de zwarte rat, de bruine rat of de huismuis. Uit de nota van toelichting (p. 211) volgt dat het luchtdrukgeweer ook een geschikt middel kan zijn voor het doden van vogels binnen gebouwen. Dit geldt met name voor de bestrijding van de huismus en de verwilderde rotsduif, omdat dit landelijk veel voorkomende soorten zijn die grote overlast kunnen veroorzaken. Echter, het gebruik van het geweer voor deze activiteit is niet expliciet opgenomen in het concept Besluit. Voorheen, onder het oude regime van de Flora- en faunawet, was het doden van verwilderde rotsduiven en huismussen met luchtdrukgeweren binnen gebouwen wel expliciet mogelijk gemaakt ([art. 7, lid 12, Besluit beheer en schadebestrijding dieren](#); vervallen). In het concept Besluit zou het gebruik van het geweer voor het bestrijden van verwilderde rotsduiven en huismussen alleen op basis van art. 11.59, sub b of sub c mogelijk kunnen worden gemaakt. Ook hiervan blijft de uitkomst onzeker. De NVPB is van mening dat expliciet in art. 11.59 moet worden opgenomen dat het geweer mag worden gebruikt voor het bestrijden van de verwilderde rotsduif en huismus. Dit bevordert een effectieve beheersing van deze landelijk veel voorkomende plaagdieren. Vanzelfsprekend laat deze uitbreiding van de toegelaten activiteiten de overige voorwaarden voor het gebruik van het geweer onverlet, zodat een verantwoorde inzet van het geweer is geborgd.

Concreet stelt de NVPB voor om artikel 11.59, sub d van het concept Besluit als volgt te formuleren: “het bestrijden van de zwarte rat, de bruine rat of de huismuis, dan wel het binnen gebouwen bestrijden van de huismus en verwilderde rotsduif”.

6. Conclusie

De NVPB hoopt met deze reactie een constructieve bijdrage te leveren aan verbetering van de wet- en regelgeving op het gebied van Natuur, waarbij een goede balans wordt gevonden tussen adequate natuurbescherming en een verantwoorde plaagdierbeheersing conform de IPM-aanpak. Uiteraard is de NVPB bereid om nadere uitleg te geven over de hierboven beschreven punten.

